

De vraag betreffende de Sabbatdag

Exodes 20:8: *“Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt”.*

Door: Richard Jordan.

Toen we over de oostelijke snelweg van Knoxville reisden werden we getroffen door hetgeen op een billboard stond:

Zondagse eredienst = het Merkteken van het Beest.

Zaterdagse eredienst = De Ware Sabbatdag.

Door de gehele kerkgeschiedenis heen zijn er verhitte debatten gevoerd over de vraag: Is de Sabbatdag zaterdag? Of is het zondag? Moeten we op de Sabbatdag naar de kerk gaan? Moeten we de Sabbatdag houden als een heilige dag? Of hoeven we ons geen zorgen te maken over de Sabbatdag? Sommigen hebben gepoogd om deze vraag te beantwoorden door te beweren dat de zondag de christelijke Sabbatdag is. Maar wanneer veranderde God de Sabbatdag door van de zevende dag van de week naar de eerste dag van de week te gaan? Veranderde Hij dat wel?

En wie maakte van de Sabbatdag een christelijke dag? God deed dat voorzeker niet! De Sabbatdag is aan Israël gegeven als een speciaal bezit. Ex.31:16-17 is duidelijk wat de Sabbatdag betreft:

“16 Dat dan de kinderen Israels den sabbat houden, den sabbat onderhoudende in hun geslachten, tot een eeuwig verbond. 17 Hij zal tussen Mij en tussen de kinderen Israels een teken in eeuwigheid zijn; dewijl de HEERE, in zes dagen, den hemel en de aarde gemaakt, en op den zevenden dag gerust en Zich verkwikt heeft”.

Anderzijds verklaart de apostel Paulus, in Kol.2:16-17:

“16 Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk des feest dags, of der nieuwe maan, of der sabbatten; 17 Welke zijn een schaduw der toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus”.

En in Gal.4:10-11:

“10 Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren. 11 Ik vrees voor u, dat ik niet enigszins tevergeefs aan u gearbeid heb”.

En in Rom.14:5:

“De een acht wel den enen dag boven den anderen dag; maar de ander acht al de dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd”

Hoe kunt u “elke dag gelijk achten” als u Exodes 20:8 moet gehoorzamen? Dat kunt u niet! Het is dus beter dat u enige uitleg krijgt waarom in de ene passage wordt gezegd dat de Sabbatdag gehouden moet worden terwijl een andere passage zegt dat u de Sabbatdag niet hoeft te houden.

Ten eerste moet u erkennen dat de Bijbel deze beide instructies bevat. Pogingen om deze passages weg te redeneren doen geen recht aan het feit dat het duidelijk is te lezen, het wegredeneren is niet op een eerlijke manier omgaan met het Woord van God.

Het antwoord op de kwestie van de Sabbatdag heeft te maken met de “bedeling” (dispensatie) waarin het kenbaar wordt gemaakt. Het lezen van de Bijbel zonder gebruik maken van het “recht snijden van het Woord der Waarheid” (2Tim.2:15) veroorzaakt verwarring en bedekt de wonderbare waarheid die de leer van de Sabbatdag bevat.

DE LEER VAN DE SABBATDAG

De belangrijkheid van de Sabbatdag voor het volk Israël wordt in Ex.20 duidelijk uitéén gezet. Het is helemaal geen vraag waar het onderhouden van de Sabbatdag vandaan kwam of wat het betekende toen God het heeft gegeven. Door de hand van Mozes zei God tegen Israël, in Ex.20:8-11:

“8 Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt. 9 Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; 10 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; 11 Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE den sabbatdag, en heiligde denzelven”.

Het was in het geheel geen vraag voor Israël waarom het vereist was om de zevende dag van de week in acht te nemen als de Sabbatdag. Ze moesten de Sabbatdag heiligen -- die dag apart zetten voor het doel waarvoor die dag was gemaakt – en: gij zult op die dag geen werk doen. In feite greep de Sabbatdag zeer diep in in het leven van het volk Israël. Beschouw de volgende instructies:

“1 Toen deed Mozes de ganse vergadering der kinderen Israels verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEERE geboden heeft, dat men ze doe. 2 Zes dagen zal men het werk doen; maar op den zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een sabbat der rust den HEERE; al wie daarop werk doet, zal gedood worden” (Ex.35:1-2).

Dat is toch zeer ernstig! Dit is niet eenvoudig “een dag vrij nemen”. Ze moesten die dag rusten en de reden voor de Sabbatdag in herinnering brengen of de doodstraf riskeren door het zich niet houden aan de Sabbatdag. (bijvoorbeeld Num.15).

“Gij zult geen vuur aansteken in enige uwer woningen op den sabbatdag”(Ex.35:3).

Met andere woorden als je de Sabbatdag moet onderhouden dan kun je niet naar huis gaan en een maaltijd koken voor het gezin! Het “geen werk mogen doen” op de Sabbatdag houdt eveneens in dat er niet gekookt mag worden! Er is blijkbaar nogal wat verschil tussen hetgeen de Bijbel aangaande de Sabbatdag zegt en hetgeen wat velen van ons gewend zijn te doen op grond van de traditie.

De reden waarom de Sabbatdag zo belangrijk is voor het volk Israël wort uiteen gezet in Ex.31:12-17:

*“12 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 13 Gij nu, spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Gij zult evenwel mijn sabbatten onderhouden; want dit is een teken tussen Mij en tussen ulieden, bij uw geslachten; opdat men wete, dat Ik de HEERE ben, Die u heilige. 14 Onderhoudt dan den sabbat, dewijl hij ulieden heilig is! Wie hem ontheiligt, zal zekerlijk gedood worden; want een ieder, die op denzelfden enig werk doet, die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden harer volken. 15 Zes dagen zal men het werk doen; doch op den zevenden dag is den sabbat der rust, een heiligheid des HEEREN! Wie op den sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijk gedood worden. 16 Dat dan de kinderen Israels den sabbat houden, den sabbat onderhoudende in hun geslachten, tot een eeuwig verbond. 17 **Hij zal tussen Mij en tussen de kinderen Israels een teken in eeuwigheid zijn**; dewijl de HEERE, in zes dagen, den hemel en de aarde gemaakt, en op den zevenden dag gerust en Zich verkwikt heeft”.*

De belofte van God is dus dat de Sabbatdag altijd, “in eeuwigheid”, een teken zal zijn van de speciale relatie tussen Jehovah en het volk Israël.

En het is niet alleen in de wet maar ook in de profeten dat God deze belofte doet aan het volk Israël. Als Hij tot deze bevoorrechte natie spreekt, zegt Jehovah:

“19 Ik ben de HEERE, uw God, wandelt in Mijn inzettingen, en onderhoudt Mijn rechten, en doet dezelve. 20 En heiligt Mijn sabbatten, en zij zullen tot een teken zijn tussen Mij en tussen ulieden, opdat gij weet, dat Ik, de HEERE, uw God ben” (Ezechiël 20:19-20).

Hetzelfde geldt voor de Psalmen. Bijvoorbeeld, in het vierde boek van de Psalmen, heeft Psalm 92 als titel: *” Een psalm, een lied, op den sabbatdag”*. Dus alle drie afdelingen van de Joodse Bijbel, “de Wet, de Profeten en de Psalmen” (Luk.24:45) geven eendrachtig getuigenis aangaande de belofte van God vervat in de Sabbatdag. *“Hij (de Sabbatdag) zal tussen Mij en tussen de kinderen Israels een teken in eeuwigheid zijn”*.

Dat is het, wanneer we komen tot de bediening van de apostel Paulus, waarom ons wordt verteld dat het onderhouden van de Sabbatdag niet meer aan de orde is. God heeft het programma veranderd. We zijn nu onder de bedeling der genade en het volk Israël is tijdelijk, in opdracht van God, ter zijde gesteld om het “Lichaam van Christus” te vormen. (Resp. Rom.11:11-15 en Ef.2:11-16).

Dat dit een aangelegenheid is van “bedelingen” zal niemand verbazen als hij vertrouwd is met de geschiedenis van het onderhouden van de Sabbatdag in de Bijbel. Nehemia 9 vertelt over het, door God, uitleiden van Israël uit Egypte, en zegt:

*“13 En Gij zijt neergedaald op den berg Sinai, en hebt met hen gesproken uit den hemel; en Gij hebt hun gegeven rechtmatige rechten, en getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden. 14 **En Gij hebt Uw heiligen sabbat bekend gemaakt**; en Gij hebt hun geboden, en inzettingen en een wet bevolen, door de hand van Uw knecht Mozes” (Nehemia 9:13-14).*

Merk op dat God het volk Israël begon te onderwijzen in de leer van de Sabbatdag toen Hij hun door Mozes de wet gaf. Hieraan voorafgaande onderhield niemand de Sabbatdag. Waarom niet? Dat brengt ons tot:

HET DOEL VAN DE SABBATDAG

Uit Exodus 20:11 is het duidelijk dat het vierde gebod rust op het feit dat:

“Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt,en Hij rustte ten zevenden dage,.....”.

De Sabbatdag had zijn basis in Genesis 2:1-3, alwaar ons wordt verteld:

“1 Alzo zijn volbracht de hemel en de aarde, en al hun heir. 2 Als nu God op den zevenden dag volbracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op den zevenden dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. 3 En God heeft den zevenden dag gezegend, en dien geheiligd; omdat Hij op denzelven gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had, om te volmaken”.

De rust op de Sabbatdag symboliseerde de “rust” van God toen Hij Zijn scheppingswerk had “voltooid”. Betekende dat dat God als het ware het zweet van Zijn voorhoofd veegde en ging zitten om te rusten omdat Hij moe was? Nee dus!

Deze “rust” is meer zoals een artiest of beeldhouwer, na het voltooiën van zijn meesterwerk, een stap terug doet en van zijn werk geniet. “Het is gereed”! De “rust” van God is het genieten van een voltooid en perfect werk.

De leerstellige betekenis is vastgelegd in Psalm 132. Deze Psalm kijkt in de toekomst en heeft het uiteindelijke doel, van God met de schepping, op het oog. Sprekende over het heersen, in het koninkrijk, van Jezus Christus over de aarde ter vervulling van het Davidisch Verbond, horen we het gebed:

“Sta op, HEERE! tot Uw rust, Gij en de ark Uwer sterkte!”(Ps.132:8).

“Want de HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats”(Ps.132:13).

“Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd”(Ps.132:14).

Let op de definitie van de “rust” van God: Het is zijn doel in de schepping een plaats te maken waar Hij kan wonen. Jesaja 40:21-22 zegt dat Hij de hemel en de aarde heeft geschapen, “een tent om te bewonen”. En Openbaring 21:3 geeft aan dat Hij uiteindelijk: *“Hij zal bij hen wonen”*.

Dit is het wat God aan het doen was toen Hij ruste op de zevende dag. Hij herinnerde en verheugde zich over alles wat Hij had geschapen en dat Hij nu kon zeggen: “Mijn woonplaats is gereed”.

God zegende en heiligde de zevende dag zodat het de Sabbatdag (Gen.2:1-3) voor de mensheid werd. Het “zegenen” betekent het “wel spreken van”; Het “heiligen” betekent het apart zetten voor het doel waarvoor het is geschapen. Met andere woorden, God gaf, reeds in Genesis, aan de mensheid de gelegenheid om in Zijn rust in te gaan, om dezelfde waardering te hebben die Hij had voor Zijn plan en aanwezigheid in de schepping, om aldus zich te verheugen in Zijn doel en persoon.

Maar de eerste mens ging niet binnen in de rust van God. Hij heeft veeleer de rust van God geschonden en werd een vriend van Satan, de vijand van God. Dus hij, en de gehele mensheid met hem, werden ondergedompeld in hetgeen in tegenstelling is met de Sabbatdag van God – en toen: arbeid en zwoegen, schuld en onrust als gevolg van de zonde.

Maar God had een plan om niet alleen de mensheid, maar ook Zijn gehele schepping, los te kopen. Zijn doel met de aarde is gericht op het herstellen van Zijn leiderschap over de aarde door middel van een koninkrijk dat berust bij het volk Israël. Dit is het programma waarvan is:

“gesproken door den mond van al Zijn heilige profeten van alle eeuw” (Hand.3:21).

Toen Hij dus het volk Israël formeerde verklaarde Hij Zijn doel met hen:

“En gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk, en een heilig volk zijn” (Ex.19:6).

En hier gaat het om in het vierde gebod: *“Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt”*. Dit is geen opdracht om een dag vrijaf te nemen! Ze moesten de Sabbatdag iedere week onderhouden om in herinnering te brengen wat het doel van God was met de schepping en de rol van Israël in dat plan.

Met het begrip van het doel van God met de Sabbatdag, namelijk dat het de belichaming was van Zijn plan voor de aarde, kunnen we bevatten waarom het toebehoort aan het volk Israël, Gods voertuig om Zijn doel **op aarde** te bereiken, en dat het daarom niet eerder werd geopenbaard dan nadat dat speciale volk werd geformeerd.

Dit voorziet ons ook van “de volle verzekerdheid en begrip” waarom de Sabbatdag voor het Lichaam van Christus niet alleen onnodig, maar ook misplaatst is; het Lichaam van Christus is het voertuig om Zijn doel **in de hemelse gewesten** te bereiken. Tegenwoordig staat het volk Israël aan de kant zodat Hij het Lichaam van Christus kan vormen als Zijn agentschap om de overheden in de hemelse gewesten met Zichzelf te verzoenen.

Als leden van het Lichaam van Christus, een hemels volk, gezegend met alle geestelijke zegeningen, bedoeld om het hemelse doel van God uit te voeren, is de Sabbatdag in het geheel niet van belang. Wij zoeken de dingen die boven zijn. Wij hebben de Sabbatdag niet nodig om ons er aan te herinneren wie we zijn in Christus. Wij hoeven alleen maar te rusten in wie Hij ons heeft gemaakt in Zijn Zoon.